

Şanlıurfa bölgesinde ABO ve Rh kan gruplarının dağılımı

Mustafa ZERİN¹, A. Ziya KARAKILÇIK¹, Yaşar NAZLIGÜL²

¹Harran Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Fizyoloji Anabilim Dalı

²Harran Üniversitesi, Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı

ÖZET

Amaç: 1995-1999 yılları arasında Şanlıurfa Kızılay Kan Merkezine kan bağışi yapanların ABO ve Rh kan grupları dağılımı incelendi.

Gereç-Yöntem: Bilgiler, retrospektif olarak Şanlıurfa bölgesinden Kızılay Kan Merkezine gelen sağlıklı 28944 kan bağışçısından toplandı. ABO ve Rh kan grupları dağılımı analiz edildi.

Bulgular: Analiz sonucunda; % 36.38'inin A grubu, % 34.69'unun O grubu, % 21.25'inin B grubu ve % 7.68'inin AB grubu olduğu belirlendi. Ayrıca % 90.79'unun Rh pozitif ve % 9.21'inin ise Rh negatif olduğu saptandı.

Sonuç: Şanlıurfa iline ait ABO ve Rh kan grupları profilinin Güneydoğu Anadolu ortalama değerlerine yakın olduğu belirlendi.

Anahtar kelimeler: Kan grupları, ABO, Rh , Şanlıurfa.

Frequency of ABO and Rh blood groups in Sanliurfa region

ABSTRACT

Aim: The frequency of ABO and Rh blood groups were evaluated from blood donors in the "Blood Bank of Kizilay" in Sanliurfa from 1995 to 1999.

Method: Data were retrospectively collected from healthy 28944 blood donors in living region to donate the Blood Bank of Kizilay in Sanliurfa. The frequency of ABO and Rh blood groups were analyzed.

Results: At the end of the analyses, the total frequency of A, O, B and AB groups were 36.38%, 34.69%, 21.25% and 7.68%, respectively. In addition, the mean frequency of Rh groups were 90.79% positive and 9.21% negative.

Conclusion: Profiles of ABO and Rh blood groups in Sanliurfa resemble the mean values of Southeast Anatolian region.

Keywords: Blood groups, ABO, Rh, Sanliurfa

GİRİŞ

ABO ve Rh kan gruplarının çeşitli ülkelerdeki dağılımlarının birbirinden farklılıklar gösterebildiği yapılan çalışmalarla gösterilmiştir. Ülkemizde de kan gruplarının dağılımları ile ilgili çalışmalar yapılmıştır (1-9). Şanlıurfa bölgesinde ABO ve Rh kan grupları dağılımlarının incelenmesinin bu konu için veri tabanı oluşturmada yararlı olabileceğini düşünerek çalışmayı planladık.

GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışma, 1995-1999 yılları arasında Şanlıurfa Kızılay Kan Merkezi'ne il merkezi ve çeşitli ilçelerinden gelen 28944 sağlıklı kan bağışçısının kayıtları

incelenerek retrospektif olarak yapıldı. Elde edilen veriler analiz edildi.

BULGULAR

Şanlıurfa Kızılay Kan Merkezinde ABO ve Rh kan grubu dağılımları Tablo I'de sunulmuştur. Araştırma sonucunda; %36.38'inin A grubu (%91.40 Rh+, %8.60 Rh-), %34.69'unun O grubu (%90.75 Rh+, %9.25 Rh-), %21.25'inin B grubu (%90.16 Rh+, %9.84 Rh-), %7.68'inin AB grubu (%90.83 Rh+, %9.17 Rh-) ve Rh faktörü genel yüzdesi olarak % 90.79'unun Rh pozitif ve % 9.21'inin ise Rh negatif olduğu saptandı.

Tablo I. Şanlıurfa bölgesinde ABO ve Rh kan gruplarının ortalama sıklığı (%)

Kan Grubu	A	O	B	AB	Rh+	Rh-
Sıklık %	36.38	34.69	21.25	7.68	90.79	9.21
Grup içi Rh %'si	Rh+ 91.40 Rh- 8.60	Rh+ 90.75 Rh- 9.25	Rh+ 90.16 Rh- 9.84	Rh+ 90.83 Rh- 9.17		

Tablo II. Türkiye’de ABO ve Rh kan gruplarının ortalama sıklığı (%).

KAN GRUBU	A	O	B	AB	Rh (+)	Rh (-)
Türkiye geneli ³	42.84	32.67	16.46	8.03	88.54	11.46
Anadolu ¹	43.31	33.01	15.90	7.54		
Trakya ¹	44.16	32.40	15.43	8.02		
Eskişehir ⁴	43.52	31.10	16.84	8.50	86.65	13.31
Malatya ³	41.91	36.25	16.85	4.99	87.06	12.94
Doğu Anadolu ³	42.25	32.25	17.23	7.97	88.36	11.64
Güneydoğu Anadolu ³	38.42	35.05	18.30	8.21	91.97	8.21
Diyarbakır ⁷	36.02	36.59	18.44	8.93	92.51	7.49
Gaziantep ³	40.01	35.09	18.10	6.80	90.83	9.17
Edirne ⁵	46.55	30.93	15.99	6.53	87.79	12.21
Kırklareli ⁵	44.99	33.05	15.04	6.92	87.61	12.39
Tekirdağ ⁵	44.85	31.73	15.49	7.93	87.83	12.17
Konya ⁶	45.06	32.21	15.63	7.12	87.40	12.60
Ankara ⁹	44.62	32.24	15.45	7.69	88.13	11.87

Tablo III. Çeşitli ülkelerde ABO kan gruplarının sıklığı (%).

KAN GRUBU	A	O	B	AB
Dünya ¹⁰	41.00	47.00	9.00	3.00
Türkiye ⁴	43.31	33.01	15.90	7.54
Lübnan ⁴	41.95	35.46	14.43	8.14
Yunanistan ⁴	48.19	34.21	12.04	5.54
Kıbrıs (Türk) ²	44.22	32.45	13.80	6.09
Kıbrıs (Rum) ²	46.36	35.36	12.25	6.05
Yugoslavya ⁴	42.81	33.48	17.07	6.63
Bulgaristan ⁴	39.97	35.80	16.84	7.60
İngiltere ⁴	41.78	46.63	8.56	3.04
ABD-Beyaz ⁴	36.90	45.00	13.00	5.10
ABD-Zenci ⁴	27.20	49.30	20.00	3.50

TARTIŞMA

Eritrosit zarı yüzeyinde yaklaşık 400 kadar antijenik bölge olduğu bilinmekte ve kan grupları bu yüzey antijenlerine göre belirlenmektedir. ABO ve Rh kan grup dağılımları, ırklar ve ülkelere göre

farklılıklar göstermektedir. Kan grubu antijenleri; eritroblastozis fötalis, graft reddi ve transfüzyon reaksiyonlarında oldukça önemlidir. Otuza yakın kan grup sistemi bulunmakta olup, en önemlileri ve en yaygın olanları ABO ve Rh kan grup sistemleridir (10).

Çalışmamızda elde ettiğimiz sonuçlar; (Tablo I), Türkiye geneli, Doğu ve Güneydoğu Anadolu (8), Eskişehir (4), Konya (6), Diyarbakır (7), Gaziantep (3), Trakya (5) ve Ankara (9)'da belirlenen değerlerle karşılaştırdığımızda, Güneydoğu Anadolu bölgesinde elde edilen sonuçlar ile benzerlik göstermektedir (Tablo II).

Bu çalışmada elde edilen B grubu oranının (%21.25) Türkiye ve Dünya ülkeleri ortalamaları arasında en yüksek değerde, Güneydoğu Anadolu bölge ortalaması ile bazı illerindeki ortalama değerlerden (Tablo II) biraz yüksek olduğu saptanmıştır. Diğer yandan A grubu oranının (%36.38) Diyarbakır ortalama değerleri hariç, diğer değerlerden daha düşük olduğu bulunmuştur. O ve AB grup dağılım yüzdeleri ise önemli benzerlik göstermektedir. Rh faktörü açısından değerlendirildiğinde, bu çalışmanın sonuçlarının Güneydoğu Anadolu, Diyarbakır ve Gaziantep ortalamaları ile benzerlik gösterdiği diğer bölge değerlerine göre biraz yüksek olduğu gözlenmiştir (Tablo II).

Sonuç olarak, tablolardaki (II ve III) bildirimlere göre, Balkanlardan Ortadoğu'ya doğru A ve AB grubunun giderek azaldığı, O, B ve Rh pozitifliğinin giderek arttığı gözlenmekte; bulgularımız literatür ile paralellik arz etmektedir. Elde ettiğimiz sonuçların, ülkemizde kan grupları dağılımı veri tabanı oluşturulmasına bir katkı sağlayabileceğini düşünmekteyiz.

KAYNAKLAR

1. Büyükyüksel C. ABO and Rh (D) blood groups in the Turkish population. Rev Fr Transfus 1973; 16(4): 403-10.

2. Atun IH, Hacıbulgur M. Kıbrıs Türklerinde ve komşu ülkelerde kan grupları. Mikrobiyoloji Bülteni, 1979; 13: 183.
3. Yakıncı C, Durmaz Y, Şahin S, Karabiber H, Kayan Z, Turan F. Malatya Yöresinde ABO ve Rh Kan Gruplarının Dağılımı. Turgut Özal Tıp Merkezi Dergisi, 1995;2 (3): 277-9.
4. Gezer S, Akgün N, Akın E, Işıklı A. Eskişehir bölgesinde ABO kan gruplarının dağılımı. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi, 1987; 30: 227-9.
5. Çobancık N. Trakya yöresinde ABO ve Rh kan gruplarının dağılımı ve genetik analizleri. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Ün. Fen Bilimleri Enstitüsü, 1998; 40-5.
6. Çalışkan Ü, Yavuz H, Koç H, Odabaş D. Konya bölgesinde ABO ve Rh kan gruplarının sıklığı. Selçuk Ün. Tıp Fak. Dergisi, 1989; 5 (4): 128-9.
7. Yakut I, Eevli M, Günbey S. Diyarbakır Yöresinde ABO ve Rh Kan Gruplarının Dağılımı. Dicle Tıp Bülteni, 1991;18 (4): 144-7.
8. Akbay T, Demiröz P, Güney Ç ve ark. Türkiye'de kan gruplarının coğrafi bölgelere göre dağılımı. GATA Bülteni, 1989; 31: 391-402.
9. Ergün A, Yardımcı S. Türkiye Genelinde ABO Kan Grupları ve Rh Faktörünün Dağılımı. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası, 1993; 46 (3): 527-533.
10. Guyton&Hall. Kan grupları. Tıbbi Fizyoloji. 9. Edisyon. Nobel Tıp Kitabevi Bölüm 35. 1996; 457-461.

Yazışma Adresi:

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ZERİN
Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi
Fizyoloji Anabilim Dalı 63300 ŞANLIURFA
TEL: 0. 414. 312 84 56 / 2474 Fax: 0. 414. 313 96 15
E-mail: muzer@harran.edu.tr